

Livsmedelsverkets föreskrifter om livsmedel för särskilda näringsändamål;¹

SLVFS 2000:14
(H 371)

Detta dokument har sammanställts i informationssyfte. Kontrollera därför alltid texten mot den tryckta versionen. Denna version innehåller ändringar i LIVSFS 2002:20 samt LIVSFS 2008:4. Föreskrifterna är beslutade med stöd av 5, 6 och 40 §§ livsmedelsförordningen (2006:813).

Tillämpningsområde m.m.

1 § Denna författning innehåller föreskrifter om vissa allmänna krav på sammansättning m.m. och vissa märkningskrav för livsmedel för särskilda näringsändamål.

Föreskrifterna om märkning gäller inte vid export till länder utanför det område som omfattas av avtalet om det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet).

2 § Med livsmedel för särskilda näringsändamål förstås livsmedel som

1. till följd av särskild sammansättning eller särskild tillverkningsmetod klart kan skiljas från övriga livsmedel,
2. lämpar sig för de näringsmässiga ändamål som de uppges ha, samt
3. saluhålls på ett sådant sätt att denna lämplighet framgår.

3 § Livsmedel för särskilda näringsändamål skall tillgodose de särskilda näringsbehoven hos

1. friska spädbarn (barn under 12 månader) eller friska småbarn (barn mellan ett och tre år),
2. personer vars matsmältning eller ämnesomsättning är störd, eller
3. personer som på grund av speciellt fysiologiskt tillstånd kan ha särskild nytta av ett kontrollerat intag av vissa ämnen i livsmedel.

¹Förordningen omtryckt 1990:310. Jfr rådets direktiv 89/398/EEG (EGT nr L 1861, 30.6.1989, s. 27) Celex 389L0398, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/41/EG (EGT nr L 172, 8.7.1999) Celex 399L0041 samt kommissionens direktiv 2006/141/EG (EUT nr L 401, 30.12.2006, s. 1) Celex 32006L0141.

Allmänna krav

4 § Livsmedel för särskilda näringsändamål får endast saluhållas om livsmedlen

- till art och sammansättning lämpar sig för det särskilda näringsmässiga ändamål som de är avsedda för, samt
- i övrigt uppfyller föreskrivna krav enligt livsmedelslagstiftningen.

5 § Den som saluhåller livsmedel för särskilda näringsändamål ska, om kontrollmyndigheten begär det, visa att föreskrivna krav i 2 och 3 §§ samt 4 § första strecksatsen är uppfyllda genom att tillhandahålla erforderliga uppgifter eller vetenskapligt material. (*LIVSFS 2008:4*)

6 § /Upphör att gälla den 5 april 2002 (*LIVSFS 2002:20*)/

7 § Livsmedel för särskilda näringsändamål skall i detaljhandeln saluhållas i färdigförpackning som helt täcker livsmedlet.

Märkning m.m.

8 § Föreskrifter om märkning m.m. av livsmedel finns i Livsmedelsverkets föreskrifter om märkning och presentation av livsmedel.

Utöver föreskrivna krav i bestämmelserna i första stycket ska livsmedel för särskilda näringsändamål vara märkta med följande uppgifter.

(*LIVSFS 2008:4*)

1. Livsmedlets särskilda näringsmässiga egenskaper, i anslutning till dess beteckning. I stället för denna uppgift skall livsmedel som är avsedda för friska spädbarn eller friska småbarn vara märkta med upplysning om livsmedlets avsedda ändamål.
2. Arten och mängden av livsmedlets särskilda beståndsdelar eller den speciella tillverkningsmetod som ger livsmedlet dess särskilda näringsmässiga karaktär.
3. Livsmedlets innehåll av energi uttryckt i kilojoule (kJ) och kilokalorier (kcal). Dessutom skall livsmedlet vara märkt med uppgift om mängden protein, kolhydrater och fett per 100 gram eller per 100 milliliter av saluhållen vara samt, när det är lämpligt, per angiven kvantitet av det konsumtionsfärdiga livsmedlet.

I de fall då energivärdet är mindre än 50 kJ (12 kcal) per 100 gram eller per 100 milliliter av saluhållen vara får energivärdet i stället anges som ”energivärde mindre än 50 kJ (12 kcal) per 100 gram” eller ”energivärde mindre än 50 kJ (12 kcal) per 100 milliliter”.

För sådana livsmedel för särskilda näringsändamål som anges i *bilaga 1* gäller inte punkterna 2 och 3.

9 § Enbart livsmedel för särskilda näringsändamål som tillgodoser behoven hos sådana personer som avses i 3 § 2 eller 3, får betecknas som *dietetiska* eller *för dietkost*.

Enbart livsmedel för särskilda näringsändamål får vid märkning och presentation förse med uppgifter som antyder att livsmedlet är särskilt lämpligt för de ändamål som avses i 3 §.

10 § Vid märkning och presentation får livsmedel för särskilda näringsändamål inte tillskrivas egenskaper som uppges kunna förebygga, behandla eller bota sjukdomar eller antydhas ha sådana egenskaper.

Bestämmelserna i första stycket hindrar dock inte spridning av lämplig information eller rekommendationer som uteslutande är avsedda för personer med medicinsk, näringsfysiologisk eller farmaceutisk kompetens.

Tillstånd och anmälan

11 § Tillstånd av Livsmedelsverket krävs för saluhållande av livsmedel med mycket lågt energiinnehåll för viktkontroll.

12 § Livsmedel för särskilda näringsändamål, för vilka tillstånd enligt 11 § inte krävs, ska anmälas till Livsmedelsverket.

För livsmedel för speciella medicinska ändamål samt för modersmjölksersättning finns särskilda föreskrifter om anmälningsskyldighet.

Anmälan behöver inte göras för

- tillskottsnäring enligt *bilaga 1* punkt 1,
- livsmedel som avses i *bilaga 1* punkterna 2-3,
- natriumfattiga livsmedel och natriumreducerat salt,
- livsmedel som är avsedda att intas i samband med mycket krävande muskelarbete, såsom för idrottande.

Anmälan ska innehålla uppgifter om märkningens utformning och uppgift om de länder inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) som tidigare mottagit anmälan. (*LIVSFS 2008:4*)

13 § Ansökan om tillstånd enligt 11 § och anmälan enligt 12 § ska göras av den som tillverkar ett livsmedel, importerar livsmedlet från tredje land eller för in livsmedlet från länder som omfattas av avtalet om det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). (*LIVSFS 2008:4*)

Dispenser

14 § Livsmedelsverket kan medge undantag (dispens) från föreskrifterna i denna författning.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 15 maj 2000 då Livsmedelsverkets föreskrifter och allmänna råd (SLVFS 1993:31) om livsmedel för särskilda näringsändamål upphör att gälla.

Meddelade tillstånd att saluhålla livsmedel för speciella medicinska ändamål - enligt 8 § 2 Livsmedelsverkets föreskrifter om livsmedel för särskilda näringsändamål i äldre lydelse - upphör att gälla vid utgången av oktober månad 2001.

Dessa föreskrifter (LIVSFS 2008:4) träder i kraft den 1 februari 2008.

Livsmedel för särskilda näringsändamål för vilka speciella föreskrifter finns

1. Modersmjölksersättning och tillskottsning.
2. Spannmålsbaserade livsmedel och barnmat för spädbarn och småbarn.
3. Vissa livsmedel avsedda att användas i energibegränsad kost för viktnedgång - komplett kostersättning för viktkontroll samt måltids ersättning för viktkontroll.
4. Livsmedel för speciella medicinska ändamål.